
Τα μελισσοκομικά φυτά

Μελισσοκομία ονομάζεται...

... η τέχνη της εκτροφής των μελισσών. Οι μέλισσες έχουν την τάση να δημιουργούν φωλιές και να παραμένουν μέσα σε τρύπες, σε κουφάλες δέντρων κλπ. Αυτό οδήγησε τον άνθρωπο στη σκέψη ότι είναι δυνατό να τις συλλάβει και να τις βάλει να ζήσουν μέσα σε κάποιο κουτί, που να μοιάζει με κουφάλα δέντρου ή με τρύπα σε βράχο, προκειμένου να παράγουν μέλι γι' αυτόν. Έτσι άρχισε σιγά - σιγά ο άνθρωπος να ασχολείται με τη μελισσοκομία.

Προϋπόθεση για καλή μελισσοπαραγωγή

Μεγάλη σημασία για την επιτυχία μιας μελισσοκομικής επιχείρησης έχει η περιοχή όπου είναι εγκατεστημένη. Ιδανική θεωρείται η περιοχή με άφθονη και συνεχή ανθοφορία την άνοιξη, ώστε να αναπτυχθεί κανονικά ο γόνος, άφθονη ανθοφορία το καλοκαίρι εκλεκτών μελισσοκομικών φυτών, ώστε να εξασφαλιστεί πλούσια σοδειά άριστου μελιού και καλή ανθοφορία το φθινόπωρο, ώστε να ανανεωθεί ο πληθυσμός των σμηνών και να αποταμιευθεί αρκετή τροφή για τους χειμερινούς μήνες. Ουσιαστικά είναι λίγα τα βασικά φυτά νεκταροέκκρισης ή μελιτωμάτων που καθορίζουν τις ποιοτικές κατηγορίες του μελιού που θα τρυγήσει ο μελισσοκόμος.

Κατάλληλος τόπος θα μπορούσε να είναι...

... ένας τόπος πλούσιος σε αυτοφυή φυτά, όπως θυμάρι, θρούμπι, φασκόμηλο, βάτο, τσάι, μέντα, λεβάντα, ρίγανη, ρείκι ανοιξιιάτικο και φθινοπωρινό (τσάρο), έλατο, καστανιά, πεύκο, ακακίες, κουμαριά, ευκάλυπτος και βέβαια τα καλλιεργούμενα εσπεριδοειδή, των οποίων όμως η αξιοποίηση δεν μπορεί να είναι πάντα πλήρης, γιατί την εποχή της ανθοφορίας τους τα μελίσσια δεν είναι αρκετά δυνατά, χαρακτηρίζεται κατάλληλος για την ανάπτυξη της μελισσοκομίας. Όμως πάντα υπάρχει και το πρόβλημα των ψεκασμών, γι' αυτό και είναι απαραίτητη η συνεργασία μεταξύ μελισσοκόμων και καλλιεργητών.

Στις μέρες μας δεν νοείται επαγγελματική αλλά ακόμα και ερασιτεχνική μελισσοκομία χωρίς αναγκαστικό κινήγι των ανθοφοριών.

Αρχίζουμε από :

- ❖ τον Απρίλη με το μέλι της πορτοκαλιάς
- ❖ το Μάιο - Ιούνιο, έχουμε το ελατίσιο
- ❖ τον Ιούνιο - Ιούλιο, το θυμαρίσιο
- ❖ τον Ιούλιο - Αύγουστο, μέλι από όλα σχεδόν τα λουλούδια
- ❖ τον Αύγουστο - Οκτώβριο, μέλι από πεύκο
- ❖ τον Οκτώβριο - Νοέμβριο, μέλι από ρείκι.

Ο καλός μελισσοκόμος πρέπει...

... να έχει παρατηρητικότητα φυσιολογική. Να παρατηρεί ποια λουλούδια επισκέπτονται οι μέλισσες την κάθε εποχή, πόση ώρα στέκονται πάνω τους και να μαθαίνει το όνομα κάθε φυτού, κοινό και επιστημονικό, για να μπορεί να κρίνει, με την πείρα που θα αποκτήσει στον τομέα της βοτανικής, την αξία κάθε τόπου από μελισσοκομική άποψη.

Ως μελισσοκομικό φυτό ορίζεται...

... το φυτό που παρέχει τροφή στη μέλισσα.

Αυτή η τροφή μπορεί να είναι νέκταρ, μελιτώματα ή γύρη, ενώ υπάρχουν και φυτά που παρέχουν τόσο νέκταρ όσο και γύρη.

Η περίοδος που ένα φυτό δίνει νέκταρ ή γύρη λέγεται περίοδος μελιτοφορίας, ή απλά μελιτοφορία.

Πολυάριθμα είναι τα φυτικά είδη που παράγουν νέκταρ ή γύρη. Δεν έχουν όμως όλα την ίδια ωφέλεια. Αν και το 1/10 μονάχα από αυτά επισκέπτονται οι μέλισσες, ο αριθμός των φυτικών ειδών που αξίζουν την προσοχή των μελισσοκόμων είναι από ένα έως δώδεκα για κάθε τοποθεσία.

Περίοδος μελιτοφορίας, ή απλά μελιτοφορία.

Όταν, λοιπόν, αναφερόμαστε στη μελιτοφορία του θυμαριού, εννοούμε την περίοδο που αυτό δίνει νέκταρ ή / και γύρη, ενώ αν αναφερόμαστε στη μελιτοφορία φυτών που δίνουν μελιτώματα (π.χ. πεύκο), μελιτοφορία καλείται η περίοδος που το μελίτωμα είναι διαθέσιμο στις μέλισσες. Από τα χιλιάδες μελισσοκομικά φυτά που υπάρχουν, κάποια είναι πιο σημαντικά από άλλα. Τα κριτήρια με τα οποία ένα μελισσοκομικό φυτό χαρακτηρίζεται ως καλό ή κακό, με διάφορες ενδιάμεσες διαβαθμίσεις, είναι διαφορετικά για τη μέλισσα και το μελισσοκόμο.

Τα σημαντικότερα μελισσοκομικά φυτά της χώρας μας

Στη συνέχεια θα παρουσιάσουμε ανά εποχή και με αλφαβητική σειρά τα σημαντικότερα μελισσοκομικά φυτά της χώρας μας, κάνοντας αναφορά στην περίοδο άνθησης και κάποια επιμέρους στοιχεία σχετικά με τη σημαντικότητά τους. Επίσης, δίνονται οι εναλλακτικές κοινές ονομασίες, όπου υπάρχουν.

Κρατάμε την επιφύλαξη ότι οι πληροφορίες δεν έχουν απόλυτη αξία αφού, η απόδοση σε νέκταρ ενός φυτού εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, καιρικούς, εδαφικούς, κλιματικούς κ.α.